# PROGRAM

## Ziua Dreptului – ediția a 4-a – 2026

**la Facultatea de drept a Universității din București**

Bulevardul Mihail Kogălniceanu 36-46, București

**marți, 10 noiembrie 2026**

## Multilateralism și Suveranitate

*în căutarea unor noi echilibre într-o lume în transformare*

Într-o perioadă în care crizele geopolitice, climatice, digitale și democratice depășesc cu mult granițele naționale și într-un context de fragmentare tot mai accentuată a ordinii internaționale, tensiunea crește între aspirația de a păstra suveranitatea statelor și necesitatea de a consolida cooperarea pentru a face față provocărilor comune. Deși integrarea și respectarea normelor comune permit sporirea capacității de acțiune colectivă, ele pot fi percepute și ca o limitare a prerogativelor naționale și a independenței statelor. În schimb, o afirmare sporită a suveranității naționale poate consolida capacitatea statelor de a decide singure, dar riscă să îngreuneze acțiunea colectivă în fața provocărilor globale. Prin urmare, cum se pot concilia suveranitatea, integrarea și cooperarea fără a opune sistematic interesele naționale construirii unei ordini comune? Reprezintă Uniunea Europeană o formă originală de răspuns la aceste tensiuni, prin concilierea suveranităților naționale cu capacitatea de acțiune comună? Interferențele informaționale și digitale, precum și noile raporturi de forță internaționale, redefinesc oare contururile suveranității? În definitiv, trebuie oare să regândim suveranitatea și multilateralismul nu ca principii antagoniste, ci ca două dimensiuni complementare ale unei capacități colective de a acționa într-o lume interdependentă?

## Întâmpinarea participanților

**9h00 – 9h30**

***

## Alocuțiuni de deschidere

**9h30 – 10h00**

**Discursuri introductive:**

- **Răzvan DINCĂ**, Decan al Facultății de Drept a Universității din București, coordonator al Colegiului juridic franco-român de studii europene.
- **Excelența Sa Nicolas WARNERY**, Ambasadorul Franței în România
- **Adrian BĂLUȚEL**, Președintele Comisiei pentru integrare europeană din cadrul Parlamentului Republicii Moldova

*Moderator:*

- **Séverin VAN GASTEL**, Secretar general al Colegiului juridic franco-român de studii europene

***

## Masa rotundă nr. 1

## 10h00 – 11h00

## Creșterea tendințelor suveraniste și criza multilateralismului: influență reciprocă sau independență a conceptelor?

De la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial și al Războiului Rece, multilateralismul, adică principiul cooperării între state, ocupă un loc central în relațiile internaționale. Acest model este însă considerat pe scară largă ca fiind în criză și face loc unor doctrine suveraniste care, încălcând dreptul internațional, opun principiul suveranității statale multilateralismului. Analiza fundamentelor istorice ale acestor două concepte ne permite să ne întrebăm dacă criza multilateralismului este, în cele din urmă, cauza sau consecința ascensiunii curentelor suveraniste.

**Vorbitori:**

- *Moderatoare și intervenientă:* **Ruxandra IVAN**, conferențiar în științe politice la Universitatea din București
- **Alain LE ROY**, Ambasador, fost secretar general adjunct al ONU, responsabil de operațiunile de menținere a păcii, și fost secretar general executiv al Serviciului European pentru Acțiune Externă,
- **Sergiu MIȘCOIU**, profesor universitar la Facultatea de Studii Europene și director al Centrului de Cooperare Internațională al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, doctor în științe politice.

***

## Masa rotundă nr. 2

## 11h15 – 12h30

## Europa în căutarea unor noi echilibre: între suveranitatea națională și integrarea europeană, spre o suveranitate europeană?

Această masă rotundă va avea ca scop explorarea dinamicii complexe dintre suveranitate și multilateralism în cadrul procesului de construcție europeană. Într-un context marcat de amenințări tot mai mari, atât interne (intensificarea discursurilor eurosceptice și suveraniste), cât și externe (războiul hibrid, tensiunile internaționale, schimbările climatice), poate Uniunea Europeană să se impună ca răspunsul cel mai credibil la provocările legate de articularea dintre suveranitățile naționale și răspunsul colectiv la provocările globale?

**Vorbitori:**

- *Moderatoare și intervenientă :* **Julie CARDON**, conferențiară în drept public la Universitatea Paris 1 Panthéon-Sorbonne, CJFREE
- **Adrian BĂLUȚEL**, Președintele Comisiei pentru integrare europeană din cadrul Parlamentului Republicii Moldova
- **Sergiu MIȘCOIU**, profesor universitar la Facultatea de Studii Europene și director al Centrului de Cooperare Internațională al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, doctor în științe politice.
- **Céline SPECTOR**, filozofă și profesoară universitară la Universitatea Paris-Sorbonne

***

***Prânz în format cocktail (12h30 – 14h00)***

***

## Masa rotundă nr. 3

## (14h00 – 15h15)

## Democrația sub presiune: suveranitate și ingerință

În ultimii ani, acțiunile de ingerință și destabilizare, în special prin intermediul spațiului cibernetic, s-au înmulțit împotriva democrațiilor. În brețele create de aceste acțiuni de destabilizare se strecoară discursurile populiste care favorizează ascensiunea discursurilor antidemocratice și, adesea, anti-europene. În ce măsură ascensiunea ingerințelor externe – informaționale, digitale sau electorale – redefinește contururile suveranității statelor? Cum pot democrațiile să-și păstreze capacitatea de a decide în mod liber?

Această masă rotundă va analiza impactul manipulării informațiilor și al ingerințelor digitale asupra conceptului de suveranitate și asupra exercitării democrației. Ea va oferi ocazia unei reflecții asupra

chestiunii suveranității digitale și a protecției spațiilor informaționale naționale, precum și asupra rolului unei cooperări internaționale consolidate în combaterea acestor amenințări.

**Vorbitori :**

- *Moderator și intervenient:* **Dorin POPESCU***,* Fondator și președinte al asociației „Casa Mării Negre”
- **Armand GOȘU**, profesor la Facultatea de Științe Politice a Universității din București
- **Amélie JAQUES-APKE**, doctor în științe politice comparate, cercetătoare asociată la CEVIPOF, președintă și fondatoare a Young Security Conference
- **Sanda SANDU**, cofondatoare a Platformei pentru inițiative în domeniul securității și apărării (PISA), Republica Moldova

***

## Masa rotundă nr. 4
## (15h30 – 16h45)
## Reinventarea multilateralismului

În ciuda divergențelor politice dintre anumite state, multilateralismul și cooperarea rămân esențiale pentru gestionarea crizelor globale. Astfel, în fața închiderii strâmtorii Ormuz, dreptul mării se conturează ca un numitor comun pentru mai multe state care, teoretic, au poziții opuse cu privire la alte subiecte. Confruntate cu necesitatea de a se adapta la schimbările climatice, anumite țări ale căror poziții diferă semnificativ pe scena internațională ratifică, totuși, aceleași acorduri. Pe de altă parte, organizațiile internaționale, fragilizate de declinul multilateralismului, devin treptat ultimele spații în care pot avea loc dialoguri interstatale, într-un context de polarizare diplomatică tot mai accentuată. Modificarea marilor dinamici internaționale și ponderea din ce în ce mai mare a actorilor nestatali obligă aceste organizații să se reinventeze.

**Vorbitori:**

- *Moderator și intervenient:* **Dorin POPESCU***,* Fondator și președinte al asociației „Casa Mării Negre”
- **Carmen ACHIMESCU**, conferențiar universitar în drept internațional la Facultatea de Drept a Universității din București
- **Jean-Christophe BAS**, fost înalt funcționar (Banca Mondială, ONU, Consiliul Europei), fondator al The Global Compass, director al Observatorului Multilateralismului din cadrul IRIS (Institutul de Relații Internaționale și Strategice, Franța)
- **Angela GRĂMADĂ,** Președinta grupului de reflecție „Experts for Security and Global Affairs” (ESGA).

***

***Concluzii și încheierea lucrărilor conferinței (16h45 – 17h00)***